

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῆς Ἀνατολῆς

Ὁ Ὅσιος Ἑλλιος ἢ Ἑλλην, ὁ Αἰγύπτιος † 14ῃ Ἰουλίου

Ο Ὅσιος Ἑλλιος ἢ Ἑλλην¹, Αἰγύπτιος Μοναχὸς τοῦ Δ' αἰῶνος, ἀφιερώθηκε ἀπὸ νέος στὸν Μοναχικὸ βίο, ἀσκούμενος στὴν ἔρημο.

Ἡ βιοτὴ του καὶ τὰ συγκλονιστικὰ θαύματά του προκαλοῦσαν τὸν θαυμασμὸ τόσο τῶν Μοναχῶν ὅσο καὶ τῶν λαϊκῶν καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτό, παρ' ὅτι ἀπέφευγε τὴν δόξα τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἦταν ἀδύνατον νὰ κρυφθῆ.

Ἐδωσε σκληροὺς πνευματικοὺς ἀγῶνες κατὰ τῆς πλάνης, ἐκ τοῦ διαβόλου προσγινομένης, ιδίως σὲ περιόδους παρατεταμένης νηστείας.

Ὅρισμένες φορὲς μάλιστα ὁ διάβολος τοῦ προσέφερε μέλι καὶ ἄλλοτε νόστιμα μήλα· ὁμως ὁ Ἑλλιος δὲν ἐπέτρεπε στὸν ἑαυτό του νὰ ἐξαπατηθῆ.

Ἦταν διορατικὸς καὶ ἔβλεπε μέσα στὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων, διακρίνων λογισμοὺς καὶ τὰ ἐμφωλευόντα ἐκεῖ πάθη, ὄχι γιὰ νὰ ἐπιδείξῃ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐγνώριζε μυστικά, ἀλλὰ γιὰ νὰ διορθώσῃ τὰ σφάλματα τῶν ἀνθρώπων.

* * *

Ὁ Ἀββᾶς Ἑλλην² ἔζησε στὴν αἰγυπτιακὴ ἔρημο, προικίστηκε μὲ μεγάλη πίστι, ἀπλότητα καὶ βαθεῖα ταπεινοφροσύνη καὶ τοῦ δόθηκε τὸ δῶρο τῆς διοράσεως καὶ νὰ ἡμερεύῃ τὰ ἄγρια ζῶα.

Ὁ Ἀββᾶς Ἕλληνας, μία φορά καθὼς ἐβάδιζε στὴν ἔρημο, ἠθέλησε νὰ φάγη μέλι, καὶ παρευθὺς εὐρέθη μία μελοκηρύθρα ἐπάνω σὲ μία μεγάλη πέτρα. Ἀλλὰ καταπολέμησε τὸν λογισμό του, λέγων· «**Ὑ**παγε ἀπὸ λόγου μου κακὴ καὶ βλαβερὰ ὄρεξι». **Κ**αὶ ἔτσι χωρὶς νὰ γευθῆ ἔφυγε. **Ε**ὐρισκόμενος κάποτε στὴν ἔρημο χωρὶς νὰ ἔχη φάει τίποτε γιὰ τρεῖς ἐβδομάδες, βρῆκε ὠραιότατα φρούτα, ἀλλὰ δὲν τὸν ἔπεισε οὔτε ἡ πείνα νὰ ἀπλώσῃ τὸ χέρι νὰ τὰ πάρῃ. Ἀλλὰ ἔλεγε· «**Μ**ᾶς λέγει ἡ ἀγία Γραφή “οὐκ ἐπ’ ἄρτω μόνο ζῆσεται ἄνθρωπος”, περισσότερο τὸν τρέφει ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό». **Κ**αὶ ἐνήστευσε ἄλλη μία ἐβδομάδα. **Ε**νῶ ἀποκοιμήθηκε, βλέπει Ἄγγελον Κυρίου νὰ τοῦ λέγει, νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ φάγη ἀπὸ αὐτά, τὰ ὅποια θὰ βρῆ. **Κ**αθὼς ἐξύπνησε, βρῆκε μία πηγὴ μὲ δροσερὸ καὶ καθαρὸ νερὸ καὶ γύρωθεν τρυφερὰ χόρτα. **Ε**φαγε καὶ ἤπιε χορταστικὰ καὶ μᾶς ἐβεβαίωσε, ὅτι δὲν εἶχε ἄλλη φορά φάει νοστιμότερα χόρτα καὶ δὲν εἶχε πιεῖ γλυκύτερο νερό. **Κ**αὶ ἀφοῦ βρῆκε ἐκεῖ πλησίον ἓνα σπήλαιο, ἔμεινε ἀρκετὲς ἡμέρες, χωρὶς νὰ φροντίζῃ γιὰ τροφή καὶ νερό.

Ὅταν ὁμως τὸν ἐξαντλοῦσε ἡ πολλὴ νηστεία, εὐρίσκει ζεστοὺς ἄρτους, ἐλιές καὶ διάφορα φρούτα.

Ὁ Ἀββᾶς Ἕλληνας ἐπισκέφθηκε κάποτε τοὺς ἀδελφούς του καί, ἀφοῦ τοὺς ἔδωσε πολλὰ συμβουλές, ἐπέστρεψε στὴν ἔρημο βαστάζων μερικὰ ἐφόδια.

Βλέπων κάποιους ὄναγρους νὰ βόσκουν, τοὺς εἶπε· «**Ε**ν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, ἂς ἔλθῃ ἓνας ἀπὸ σᾶς νὰ σηκώσῃ τὸ φορτίο μου».

Τὰ γαιδουράκια, παρ’ ὅλη τὴν ἀγριάδα τοὺς (διότι ὄναγρος σημαίνει ἄγριος ὄνος) ὑπήκουσαν στὸ κάλεσμα τοῦ Γέροντος.

Ἀμέσως ἓνα ἀπὸ αὐτὰ ἀπεκόπει ἀπὸ τὴν ἀγέλη καὶ τὸν ἐπλησίασε. **Ὁ** Ἀββᾶς τότε ἐφόρτωσε τὰ πράγματά του, ἐκάθισε καὶ ὁ ἴδιος ἐπάνω του καὶ ἔτσι σὲ μία ἡμέρα ἔφτασε στὸ σπήλαιό του.

Καθὼς εἶχε ἀφήσει τοὺς ἄρτους καὶ τὰ φρούτα ἔξω ἀπὸ τὸ σπήλαιο, ἠθέλησαν μερικὰ θηρία νὰ τὰ πειράξουν καὶ εὐθὺς μόλις τὰ ἄγγιζαν ἔπιπταν νεκρά.

Ἀλλή φορά, χρειάσθηκε νὰ διασχίσῃ ἓνα ποτάμι καὶ δὲν ὑπῆρχε βάρκα. **Ε**κάλεσε τότε ἓναν μεγάλο ἀνθρωποφάγο κροκόδειλο ἀπὸ τὸ ποτάμι, ἐστάθη ἐπάνω στὴν πλάτη του καὶ ἐπέρασε στὴν ἀπέναντι ὄχθῃ.

Ἀλλή φορά ἦλθαν ἑπτὰ ἀδελφοὶ νὰ τὸν ἰδοῦν. **Π**εινοῦσαν, ἀλλὰ δὲν εἶχε τίποτε νὰ τοὺς φιλεύσῃ καὶ τοὺς εἶπε μόνο αὐτό· «**Δ**ύναται ὁ Θεὸς νὰ ἐτοιμάσῃ τράπεζα εἰς τὴν ἔρημο» καὶ εὐθὺς ἐφάνη

ἓνας νεανίας, ὁ ὁποῖος τοὺς ἄφησε ἓνα μεγάλο καλάθι με ἄσπρους ἄρτους καὶ ἐλιῆς καὶ ἐγίνε ἀφαντος.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα θαυμαστὰ μᾶς διηγήθηκε ὁ Ἀββᾶς Κόπρης.

* * *

ΙΑ΄. Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Ἑλλην³

Ἄλλος δέ τις πατήρ, Ἀββᾶ Ἑλλην⁴ καλούμενος, ἐκ παιδιόθεν τῇ ἀσκήσει προσκατεργήσας τοῖς πλησίον αὐτοῦ ἀδελφοῖς, πολλάκις πῦρ ἐν κόλπῳ ἐβάσταζεν, ἐρεθίζων αὐτοὺς προβαίνειν εἰς ἐπίδειξιν τῶν σημείων, λέγων αὐτοῖς· **Εἰ** κατὰ ἀλήθειαν ἀσκεῖτε, τὰ σημεία λοιπὸν τῆς ἀρετῆς ἐπιδείξασθε.

Ἄλλοτε δὲ αὐτῷ καθ' ἑαυτὸν γενομένῳ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐπιθυμία γέγονε μέλιτος· εὐθὺς δὲ ὑπὸ πέτραν κηρία εὐράμενος, φησὶν· **Ἀ**πελθε ἀπ' ἐμοῦ ἢ ἀκόλαστος ἐπιθυμία· γέγραπται γάρ· «**Π**νεύματα περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε» (Γαλάτ. ε' 16), καὶ καταλιπὼν αὐτὰ ἀπηλλάγη.

Ἦδη δὲ αὐτοῦ τρεῖς ἐβδομάδας νηστεύοντος, ὁπώρας εὐρὼν ἐρριμέναις, εἶπεν· **Οὐ** μὴ φάγω, οὐδὲ ἄψωμαί τινος ἐξ αὐτῶν, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω, τουτέστι τὴν ψυχὴν, γέγραπται γάρ· **Οὐ**κ ἐπὶ τροφῇ μόνῃ ζήσεται ἄνθρωπος (Ματθ. δ' 4, Λουκ. δ' 4).

Νηστεύσας δὲ καὶ ἄλλην ἐβδομάδα, μικρὸν ἀπενύσταξε, καὶ ἐλθὼν ἄγγελος, φησὶ πρὸς αὐτόν· **Ἀ**ναστὰς τὰ εὐρισκόμενα ἄρον καὶ φάγε. **Ὁ** δὲ ἐξανέστη κύκλῳ περιβλεπόμενος, καὶ ὄρᾳ πηγῆν βοτάναις τρυφερὰς κύκλῳ βλαστήσασαν· **Μ**εteilηφῶς δὲ τοῦ ποτοῦ καὶ τῆς τροφῆς τῶν βοτάνων, διεβεβαιούτο μηδὲν ἡδύτερον αὐτῶν πώποτε γεγενῆσθαι. **Σ**πήλαιον δὲ εὐρὼν μικρὸν ἐν τῷ τόπῳ, ἔμεινεν ἐκεῖ ὀλίγας ἡμέρας ἄσιτος. **Ὡ**ς δὲ λοιπὸν τροφῆς ἐδέετο, κλίνας τὰ γόνατα προσήχετο· εὐθὺς δὲ αὐτῷ πάντα τὰ τῶν βρωσίμων παρέκειντο, καὶ ἄρτοι θερμοί, καὶ ἐλαῖαι, καὶ ὁπώρα τις διάφορος.

Ἐπεσκέφατο δὲ ποτε τοὺς ἑαυτοῦ ἀδελφούς, οὓς καὶ πολλὰ νουθετήσας, ἐπὶ τὴν ἔρημον ἔσπευδεν, ἐπικομιζόμενός τινα τῶν εἰς τὰς χρείας ἐπιτηδεῖων. **Ἰ**δὼν δὲ ὀνάγρους τινὰς βοσκομένας, φησὶ πρὸς αὐτάς· **Ἐ**ν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ ἡκέτω μία ἐξ ὑμῶν ὑποδεξομένη μου τὸ βάρος. **Ἡ** δὲ εὐθὺς ἐπ' αὐτὸν ὤρμησεν· ἐπιθεῖς δὲ αὐτῇ τὰ σκεύη καὶ ἐπικαθίσας ἐν μονημέρῳ τὸ σπήλαι-

ον ἔφθασε. Διαθέντος οὖν αὐτοῦ τοὺς ἄρτους καὶ τὰς ὀπίσθους ἐν τῷ ἡλίῳ, ἤλθον ἐπ' αὐτά, ὡς ἔθος ἦν, τὰ θηρία πρὸς τὴν πηγὴν· καὶ ἀψάμενα μόνον τῶν ἄρτων ἀπέφυξαν.

Παραβαλὼν δέ ποτε πρὸς τινὰς μοναχοὺς, Κυριακῆς οὔσης, ἔλεγε πρὸς αὐτούς· **Τί** δὴ ὅτι σήμερον τὴν Σύναξιν [Θ. Λειτουργίαν] οὐκ ἐπετελέσατε; **τῶν** δὲ φασκόντων, διὰ τὸ μὴ ἐληλυθέναι πέ-

ραθεν τὸν πρεσβύτερον, ἔλεγε πρὸς αὐτούς, ἀπελθὼν καλέσω αὐτόν; **οἱ** ἔφασκον μὴ δύνασθαι τινὰ διαβαίνειν τὸν πόρον διὰ τὸ βάθος· **ἀλλὰ** γὰρ καὶ θηρίον μέγιστον ἔλεγον εἶναι ἐν τῷ τόπῳ κροκόδειλόν τινα, πολλοὺς ἀνθρώπους καταναλώσαντα.

Ὁ δὲ οὐδὲν μελλήσας, εὐθὺς ἀναστὰς ὥρμησεν ἐπὶ τὸν πόρον· **καὶ** εὐθὺς αὐτὸν τὸ θηρίον ἐπὶ τοῦ νώτου ὑποδεξάμενον εἰς τὸ πέραν ἀποκατέστησεν· **εὐρών** δὲ τὸν πρεσβύτερον ἐν τῷ χωρίῳ, παρεκάλει μὴ ὑπεριδεῖν τὴν ἀδελφότητα. **Ἰδὼν** δὲ αὐτὸν ἐκεῖνος ράκος ἐνδεδυμένον πολύρραφον, ἐπύθητο παρ' αὐτοῦ· **πόθεν** ἄρα τὸ ράκος ἐκέκτητο ἐπειπῶν, κάλλιστον ἔχεις ἱμάτιον τῆς ψυχῆς, ἀδελφέ. **Τὴν** ταπεινοφροσύνην αὐτοῦ θαυμάσας, εἶπετο αὐτῷ ἀπιόντι ἐπὶ τὸν ποταμόν. **Ὡς** δὲ πορθμεῖον οὐχ εὔρον, φωνὴν ἀφίει ὁ ἄββᾶς Ἑλλην προσκαλούμενος τὸν κροκόδειλον. **Ὁ** δὲ εὐθὺς ὑπακούσας αὐτῷ παρῆν τὸν νῶτον ὑποστρωσάμενος, ἡξίου δὲ τὸν πρεσβύτερον συνεπιβῆναι αὐτῷ. **Ἐμφοβος** δὲ γενόμενος ἐκεῖνος, ἔωρακῶς τὸ θηρίον, ἐπὶ τὰ ὀπίσω ὑπεχώρει. **Ὡς** δὲ θάμβος ἔσχεν αὐτὸν καὶ τοὺς τὴν ἀντιπέραν οἰκοῦντας ἀδελφούς, θεασαμένους αὐτὸν σὺν τῷ θηρίῳ τὸν πόρον διαπορθμεύοντα, ἀνελθὼν εἰς τὴν ξηρὰν συνεσπάσατο τὸ θηρίον τεθάναι, ἄμεινον λέγων αὐτῷ καὶ κερδᾶναι τῶν ἀναιρεθεισῶν ψυχῶν τὴν δίκην, τότε παραχρῆμα πεσὼν ἐξέψυξεν.

Προσκαρτερήσας δὲ τοῖς ἀδελφοῖς ἡμέρας τρεῖς, ἐκάθητο διδάσκων αὐτούς τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ ἐκάστου ἐν τῷ κρυπτῷ βουλεύματα φανερώς ἐξαγγέλλων, τὸν μὲν ὑπὸ πορνείας ἐνοχλεῖσθαι λέγων, τὸν δὲ ὑπὸ κενοδοξίας, ἄλλον ὑπὸ τρυφῆς. **Καὶ** ὄν μὲν πρᾶον, ὄν δὲ εἰρηρικὸν ἀπεφώνησεν· **καὶ** τῶν μὲν τὴν κακίαν τῶν δὲ τὰς ἀρετὰς ἐξελέγχων. **Ἀκούοντες** δὲ ταῦτα ἐθαύμαζον, λέγοντες· **ἀληθῶς** οὕτως εἶναι. **Εἶπε** δὲ πρὸς αὐτούς· **ἐτοιμάσατε** ἡμῖν λάχανα, ἐλεύσονται γὰρ σήμερον πλείονες ἀδελφοὶ πρὸς ἡμᾶς. **Οἱ** δὲ ὡς ἔτι ἠυτρέπιζον, ἐπιστάντων τῶν ἀδελφῶν, ἀλλήλους ἠσπάζοντο. **Ἡξίου** δὲ τις αὐτὸν τῶν ἀδελφῶν συνδιαγείναι αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ βουλόμενος. **Λέγοντος** δὲ αὐτοῦ μὴ δύνασθαι ὑπενεγκεῖν

τοὺς πειρασμοὺς τῶν δαιμόνων, φιλονεικότερον ἐκεῖνος διαλεχθεὶς πάντα ὑπενεγκεῖν ἐπηγγέλετο· καὶ δὴ ὑποδεξάμενος αὐτὸν εἰς ἕτερον σπήλαιον οἰκεῖν παρεκελεύετο. Ἐπιστάντες δὲ νύκτωρ οἱ δαίμονες, πνίγειν αὐτὸν ἐπεχείρουν τὸ πρῶτον αἰσχροῖς λογισμοῖς ἱκανῶς διαταράξαντες· ἐκδραμῶν οὖν ἐκεῖνος, τὰ συμβάντα ἀπήγγειλε τῷ Ἀββᾶ Ἑλλήν· περιχαράξας δὲ ἐκεῖνος τὸν τόπον ἐκέλευσε τὸ λοιπὸν μετὰ ἀδείας μένειν αὐτόν.

Ἄρτων δέ ποτε αὐτοῖς ἐπιλιπόντων ἐν τῷ σπηλαίῳ, ἐπιστάς ἄγγελος ἐν ἀδελφοῦ σχήματι, ἐκόμισεν αὐτοῖς τὴν τροφήν. Ἄλλοτε δὲ ἐπιζητοῦντες αὐτὸν ἀδελφοὶ δέκα τὸν ἀριθμὸν, ἐπελάζοντο κατὰ τὴν ἔρημον ἐβδόμην ἡμέραν ἄσιτοι διατελοῦντες· εὐρῶν δὲ αὐτοὺς ἐκέλευσεν ἀναπαύεσθαι ἐν τῷ σπηλαίῳ. Οἱ δέ, ὡς ὑπέμνησαν περὶ διαίτης, ἐκεῖνος μὴδὲν ἔχων παραθῆναι ἔλεγε πρὸς αὐτούς· δυνατός ἐστιν «ὁ Θεὸς ἐτοιμάσαι τράπεζαν ἐν τῇ ἐρήμῳ» (Ψαλμ. ος' 19). Εὐθύς δὲ πρὸ θυρῶν παῖς τις νεανίας καλὸς ἐπέμενε κρούων· εὐχομένων δὲ αὐτῶν, ἀνοίξαντες εἶδον τὸν νεανίαν σπυρίδα μεγάλην μεστήν ἄρτων τε καὶ ἐλαίων ἔχοντα. Ὑποδεξάμενοι δὲ αὐτά, μετελάμβανον εὐχαριστήσαντες τῷ Κυρίῳ, τοῦ παιδὸς εὐθύς ἀφανοῦς γενομένου.

Ταῦτα τε καὶ ἄλλα πλείονα ὁ πατὴρ Κόπρης ἡμῖν ὑφησηγάμενος καὶ φιλοφρονησάμενος ἡμᾶς φοίνικας καὶ ἄλλα ὀπωρικά, ἄπερ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐφύτευσεν ὑπὸ τῆς τῶν ἀγροίκων πίστεως ὑπομνησθεῖς. Πρὸς οὓς εἶπεν, ὅτι δύναται καὶ ἡ ἔρημος καρποφορῆσαι τοῖς ἔχουσι πίστιν εἰς τὸν Θεόν· ὡς γὰρ εἶδον αὐτούς, φησί, τὴν ἄμμον σπείραντες, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν καρποφορήσασαν, καὶ γὰρ αὐτὸς ἐπιχειρήσας ἐπέτυχον.

Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ, τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ, προσκύνησις καὶ εὐχαριστία, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!

1. Ἅγιου Νικολάου Βελιμίροβιτς, Ὁ Πρόλογος τῆς Ἀχρίδος, Ἰούλιος, σελ. 141-42, ἐκδόσεις «Ἄθως», ἔκδοσις Α', Ἀθήνα 2009. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

2. Βλ. <https://iconandlight.wordpress.com/>.

3. Παλλαδίου Ἐπισκόπου Ἐλενουπόλεως, *Λαυσαϊκόν*, § ΙΑ', σελ. 235-238, ἔκδ. Τύποις Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου, Ἱεροσόλυμα 1914.

4. Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Ἑλλήν βλ. Σωζομέν. ζ'. 28, Νικηφόρ. Καλλίστ. ια'. 34.